

125/1993 Sb.

VYHLÁŠKA

ministerstva financí

ze dne 5. dubna 1993,

kteřou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání

Změna: 43/1995 Sb.

Změna: 98/1996 Sb.

Změna: 74/2000 Sb.

Změna: 487/2001 Sb.

Změna: 365/2011 Sb.

Ministerstvo financí stanoví podle § 205d odst. 7 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění zákona č. 37/1993 Sb.:

ČÁST PRVNÍ

Podmínky pojištění

§ 1

(1) Zákonným pojištěním pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (dále jen "zákonné pojištění") jsou pojištěny

- a) u České pojišťovny, a. s., ti zaměstnavatelé¹⁾, kteří s ní měli sjednáno toto pojištění k 31. prosinci 1992; takto pojištěny jsou i zaměstnavatelé, na které přejdou práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu při vzniku právního nástupce těchto zaměstnavatelů,

b) u Kooperativy, pojišťovny, a. s., ostatní zaměstnavatelé.¹⁾

(2) Není-li právního nástupce zaměstnavatele, který zanikl

a) před 1. lednem 1993, má poškozený právo na plnění podle § 2 za škodu poprvé ohlášenou po 31. prosinci 1992 a dosud neuhrazenou přímo vůči Kooperativě, pojišťovně, a. s.

b) po 31. prosinci 1992, má poškozený, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání po vzniku zákonného pojištění, právo na plnění podle § 2 přímo vůči té pojišťovně, u které byl pojištěn jeho zaměstnavatel před svým zánikem.

(3) Zákonné pojištění vzniká dnem vzniku prvního pracovněprávního vztahu u zaměstnavatele a trvá po dobu existence zaměstnavatele.

§ 2

(1) Zaměstnavatel má právo, aby za něho pojišťovna příslušná podle § 1 (dále jen "pojišťovna") nahradila škodu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, v rozsahu, v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle zákoníku práce.³⁾ Nárok na náhradu škody z události, která by mohla být důvodem vzniku práva na plnění pojišťovny (dále jen "škodná událost"), musí být poprvé uplatněn zaměstnavatelem u pojišťovny v době trvání zákonného pojištění, s výjimkou případů, kdy poškozený má právo na plnění přímo vůči příslušné pojišťovně.

(2) Pojistnou událostí je vznik povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu podle odstavce 1. Rozhoduje-li o náhradě této škody soud, platí, že pojistná událost nastala dnem, kdy rozhodnutí, podle něhož má pojišťovna poskytnout plnění, nabylo právní moci.

§ 3

Pojišťovna nahradí náklady soudního i mimosoudního projednávání vedeného v souvislosti se škodnou událostí jen tehdy, pokud se k jejich úhradě písemně zavázala.

§ 4

Pojišťovna nehradí škodu, kterou se zaměstnavatel zavázal hradit nad rámec stanovený právními předpisy.

§ 5

(1) Pojistné plnění poskytuje pojišťovna v tuzemských zákonných penězích.

(2) Nahradil-li zaměstnavatel poškozenému škodu nebo její část přímo, má právo, aby jí pojišťovna po odečtení případné náhrady podle § 9 až 12 této vyhlášky vydala to, co by za ni jinak plnila poškozenému.

§ 6

Pojišťovna je povinna plnit nejpozději do 15 dnů po skončení šetření nutného ke zjištění rozsahu její povinnosti poskytnout plnění. Šetření je skončeno, pokud byla dohodnuta výše náhrady škody nebo pokud pojišťovna obdržela pravomocné rozhodnutí o výši náhrady škody. To platí i pro případy upravené v § 5 odst. 2.

§ 7

(1) Má-li zaměstnavatel vůči poškozenému nebo jiné osobě právo na vrácení vyplacené částky, na snížení náhrady nebo na zastavení její výplaty, přechází toto právo na pojišťovnu, pokud za ni tuto částku zaplatila nebo za ni vyplácí náhradu.

(2) Na pojišťovnu přechází též právo zaměstnavatele na úhradu nákladů uvedených v § 3, které zaměstnavatelovi byly přiznány proti odpůrci, pokud je pojišťovna za zaměstnavatele

zaplatila.

Součinnost zaměstnavatele

§ 8

Zaměstnavatel je povinen:

- a) dbát, aby nenastala škodná událost. Zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k odvrácení nebo zmenšení nebezpečí, které jsou jí uloženy právními předpisy nebo na jejich základě, ani nesmí trpět porušování těchto povinností ze strany třetích osob. Pokud již škodná událost nastala, musí učinit nutná opatření k tomu, aby škoda byla co nejmenší;
- b) bez zbytečného odkladu oznámit organizační jednotce pojišťovny, v jejímž obvodu má zaměstnavatel sídlo (trvalé bydliště),
 1. každé zvýšení nebezpečí, o němž zaměstnavatel ví a které nastalo po vzniku pojištění,
 2. že nastala škodná událost, vyjádřit se k požadované náhradě a k její výši, případně zmocnit pojišťovnu, aby za něho v této věci jednala,
 3. že v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno trestní řízení proti zaměstnanci zaměstnavatele nebo třetí osobě, a informovat pojišťovnu o průběhu a výsledku řízení,
 4. že poškozený uplatňuje právo na náhradu škody u soudu;
- c) v řízení o náhradě škody respektovat pokyny pojišťovny, zejména bez souhlasu pojišťovny se nezavazovat k náhradě promlčené pohledávky;
- d) nepřistoupit bez souhlasu pojišťovny na uzavření soudního smíru.

§ 9

(1) Poruší-li zaměstnavatel povinnosti uvedené v § 8 písm. a), b) a c) a tím ztíží zjištění právního důvodu plnění, rozsahu nebo výše škody, má pojišťovna vůči němu právo na přiměřenou

náhradu, zejména nákladů vyvolaných tímto porušením, nejvýše však do poloviny částek, které z důvodu pojistné události vyplatila.

(2) Nevznese-li zaměstnavatel v řízení o náhradě škody, kterou má pojišťovna uhradit, bez souhlasu pojišťovny námitku promlčení [§ 8 písm. c)] nebo zaváže-li se bez tohoto souhlasu uhradit promlčenou pohledávku, není pojišťovna povinna plnit. Pojišťovna není povinna plnit, ani když zaměstnavatel bez souhlasu pojišťovny uzavře soudní smír [§ 8 písm. d)].

§ 10

(1) Pojišťovna má vůči zaměstnavateli právo na náhradu až do výše poskytnutého plnění:

- a) způsobil-li zaměstnavatel nebo zaměstnanec zaměstnavatele škodu úmyslně, pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky;
- b) došlo-li ze strany zaměstnavatele nebo jejího zaměstnance k zvláště závažnému porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a pokud toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem škody;
- c) došlo-li ke škodě v přímé souvislosti s výkonem činnosti provozované neoprávněně.

(2) Stejně právo má pojišťovna proti zaměstnavateli, byla-li škoda způsobena zaviněným porušením pracovních povinností v pracovněprávních vztazích, avšak jen do výše, kterou může zaměstnavatel požadovat na odpovědném zaměstnanci podle pracovněprávních předpisů.

(3) Proti zaměstnavateli, který byl v době výplaty pojistného plnění v prodlení s placením pojistného, má pojišťovna právo na úhradu až do výše plnění, které vyplatila z důvodu pojistných událostí vzniklých v době, za kterou nebylo zapláceno pojistné.

§ 11

(1) Pokud pojišťovna nahradila za zaměstnavatele škodu, přechází na ni právo zaměstnavatele na náhradu vůči tomu, kdo poškozenému za takovou škodu odpovídá.

(2) Zaměstnavatel je povinen vůči jinému toto právo zabezpečit. Poruší-li zaměstnavatel tuto povinnost, je pojišťovna oprávněna požadovat na něm náhradu až do výše vyplaceného plnění.

§ 12

Pojistné

(1) Povinnost platit pojistné vzniká zaměstnavateli, zaměstnává-li alespoň jednoho zaměstnance. Tuto skutečnost je zaměstnavatel povinna bez zbytečného odkladu písemně oznámit organizační jednotce pojišťovny, v jejímž obvodu má zaměstnavatel sídlo (trvalé bydliště) a uvést své identifikační číslo zaměstnavatele nebo jiné označení, které je nahrazuje.

(2) Pojistné si vypočítává zaměstnavatel ze základu stanoveného shodně s postupem pro určení vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dle zvláštního zákona.⁴⁾ Základem pro výpočet pojistného je souhrn vyměřovacích základů za uplynulé kalendářní čtvrtletí všech zaměstnanců, které v tomto období zaměstnavatel zaměstnával. K výpočtu použije sazbu uvedenou v příloze této vyhlášky pro příslušnou kategorii určenou podle převažující základní činnosti tvořící předmět podnikání zaměstnavatele.

(3) Pojistné za I. čtvrtletí každého kalendářního roku je splatné do 31. ledna, za II. čtvrtletí do 30. dubna, za III. čtvrtletí do 31. července a za IV. čtvrtletí do 31. října. Pojistné za I. a II. čtvrtletí 1993 je splatné do 31. května 1993.

(4) Vznikne-li zaměstnavateli, který v předcházejícím čtvrtletí nezaměstnával žádného zaměstnance, povinnost platit pojistné na toto pojištění, zaplatí zaměstnavatel první pojistné vypočítané ze základu dle odstavce 2 stanoveného pro dané čtvrtletí, a to zpětně, nejpozději do konce prvního měsíce následujícího čtvrtletí.

(5) Pojistné platí:

a) zaměstnavatel příslušný k České pojišťovně, a. s., na účet číslo 90034-17433-021/0100 Komerční banka, Praha město, konstantní symbol 3558.

b) zaměstnavatel příslušný ke Kooperativě, pojišťovně, a. s., na účet číslo 40002-50404-011/0100 Komerční banka, a. s., Praha 1,

U veškerých úhrad pojistného je nutné uvádět jako variabilní symbol identifikační číslo zaměstnavatele nebo jiné označení, které je nahrazuje.

(6) Nespotřebované pojistné se nevrací.

(7) Zaplacení pojistného za celou dobu trvání pojištění a správnost jeho výpočtu je zaměstnavatel povinen prokázat. Jinak se má za to, že pojistné uhrazeno nebylo.

(8) Nesplnil-li zaměstnavatel povinnosti stanovené v odstavcích 1 a 2 nebo sdělil-li pojišťovně nesprávné či neúplné údaje, je pojišťovna oprávněna požadovat od něho úhradu zvýšených nákladů vzniklých pojišťovně porušením uvedených povinností.

(9) Nebylo-li pojistné zaplaceno řádně a včas, zvyšuje se o 10 % dlužné částky za každý započatý měsíc.

ČÁST DRUHÁ

Společná a závěrečná ustanovení

§ 13

Pokud není v této vyhlášce zákonné pojištění upraveno jinak, použijí se přiměřeně příslušná ustanovení občanského zákoníku.

§ 14

Pojišťovna je oprávněna si ověřit údaje týkající se pojistného i údaje nezbytné pro vyřizování pojistné události. Zaměstnavatel je povinen pojišťovně toto ověření umožnit.

§ 15

Od vymáhání pohledávky uplatněné podle ustanovení § 9 odst. 1, § 10, § 11 odst. 2 a § 12 odst. 8 a 9 může pojišťovna podle konkrétních okolností případu zčásti nebo zcela upustit; převyšuje-li pohledávka částku 250 000 Kč, může tak učinit pouze se souhlasem orgánu státního dozoru.⁵⁾

§ 16

zrušen

§ 17

Zrušují se:

1. vyhláška ministerstva financí, cen a mezd České republiky č. 138/1990 Sb., kterou se stanoví podmínky zákonného pojištění odpovědnosti podnikatele za škodu, která vznikne pracovníkovi při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním,

2. vyhláška ministerstva financí č. 49/1964 Sb., o pojistných podmínkách pro pojištění osob, ve znění vyhlášky ministerstva financí České republiky č. 55/1979 Sb. a vyhlášky ministerstva financí České republiky č. 337/1991 Sb.,

3. vyhláška ministerstva financí České republiky č. 11/1983 Sb., o pojistných podmínkách pro pojištění majetku, ve znění vyhlášky ministerstva financí České republiky č. 337/1991 Sb.,

4. vyhláška ministerstva financí České republiky č. 12/1983 Sb., o pojistných podmínkách pro pojištění odpovědnosti za škody, ve znění vyhlášky ministerstva financí České republiky č. 337/1991 Sb.

§ 18

(1) Pojištění sjednaná podle předpisů zrušovaných v § 17 bodech 3 a 4 před 1. lednem 1993 se řídí příslušnými Všeobecnými pojistnými podmínkami České pojišťovny, a. s., schválenými pod č.j. 103/45904/1992/I ministerstvem financí České republiky jako orgánem státního dozoru v pojišťovnictví podle § 788 odst. 2 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Sjednaný rozsah pojištění se nemění.

(2) Vznik právních vztahů uvedených v odstavci 1, jakož i závazky z nich vzniklé před 1. lednem 1993 se posuzují podle dosavadních předpisů.

§ 19

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

Ing. Kočárník CSc. v.r.

Příl.1

zrušena

Příl.2

Sazby pojistného podle převažující činnosti vykonávané zaměstnavatelem

OKEČ-kód	Ekonomická činnost (OKEČ-název)	Z vyměřovacího základu v promile
10.1	Dobývání černého uhlí včetně výroby černouhelných briket	50,4
12	Dobývání a úprava uranových a thoriových rud	
13	Dobývání rud	
15.1	Výroba masa a masných výrobků (vč. drůbeže)	9,8
15.2	Zpracování ryb a rybích výrobků (vč. konzervování)	
15.4	Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	
20.1	Výroba pilařská a impregnace dřeva	
24.11	Výroba technických plynů	
26.11	Výroba plochého skla	
26.7	Zpracování přírodního kamene	
27.5	Odlévání kovů (slévárství)	
37.1	Zpracování kovového odpadu a šrotu	
45	Stavebnictví	
75.25	Protipožární ochrana a ostatní záchranné práce	
02	Lesnictví, těžba dřeva a přidružené služby	8,4
10.2	Dobývání hnědého uhlí včetně výroby hnědouhelných briket	
11	Dobývání ropy a zemního plynu a související služby	
14.1	Dobývání a úprava kameniva	
15.5	Úprava a zpracování mléka	
15.83	Výroba cukru	
15.9	Výroba nápojů	
17.14	Úprava a spřádání lnářských vláken	
17.25.4	Tkaní jutařských tkanin	
17.53	Výroba netkaných textilií a výrobků z nich (kromě oděvů)	
20.2	Výroba dých, překližkových výrobků a aglomerovaných dřevařských výrobků	
20.3	Výroba stavebně truhlářská a tesařská	
20.4	Výroba dřevěných obalů	
21.1	Výroba vlákniny, papíru a lepenky	
24.3	Výroba nátěrových hmot, laků a podobných ochranných vrstev, tiskařských černí a tmelů	
24.64	Výroba chemických výrobků pro fotografické účely	
24.7	Výroba chemických vláken	
24.11	Výroba pryžových pneumatik	
24.12	Protektorování a opravy pryžových pneumatik	
26.13	Výroba dutého skla	
26.26	Výroba žáruvzdorných keramických výrobků	
26.3	Výroba keramických obkládaček a dlaždic	
26.5	Výroba cementu, vápna a sádry	
26.6	Výroba výrobků z betonu, cementu a sádry	
26.81	Výroba brusiv	
27.1-27.4	Výroba kovů (kromě slévárství)	
28	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných	

	výrobků kromě výroby strojů a náradí	
29	Výroba strojů a přístrojů	
31.3	Výroba kabelů a vodičů	
35.1	Stavba lodí a člunů (vč. oprav)	
36.1	Výroba nábytku	
37.2	Zpracování nekovového starého materiálu a zbytkového materiálu	
60.2	Pozemní doprava (mimo potrubní a železniční) vč. MHD	
85.2	Veterinární činnosti	
90	Odstraňování odpadu a odvod odpadních vod	

01	Zemědělství	7

16	Zpracování tabáku	4,2
17.23	Tkaní česaných vlnářských tkanin	
17.24	Tkaní hedvábnických tkanin	
17.25.3	Tkaní lnářských tkanin	
17.25.5	Tkaní vigoňových tkanin	
17.4	Výroba konfekčního textilního zboží (kromě oděvů) – koberce, ložní prádlo aj.	
17.52.1	Výroba provaznická	
17.54.1	Výroba stuh a prýmků	
17.54.2	Výroba tylů, krajek, záclon a výšivek	
17.6	Výroba pletených materiálů	
17.7	Výroba pleteného zboží	
18	Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin	
19	Výroba usní a úprava kůží; výroba brašnářského a sedlářského zboží a obuvi	
26.21	Výroba keramických a porcelánových výrobků pro domácnost a ozdobných předmětů	
26.22	Výroba keramických výrobků pro sanitární účely	
30.02	Výroba počítačů aj. přístrojů a zařízení na zpracování dat	
32	Výroba rádiových, televizních a spojovacích zařízení a přístrojů	
33	Výroba zdravotnických, přesných a optických přístrojů a hodin	
35.3	Výroba letadel a kosmických lodí	
36.2	Výroba zlatnických a šperkařských předmětů	
41	Výroba a rozvod vody	
55	Pohostinství a ubytování	
60.3	Potrubní doprava	
61.11	Námořní doprava	
62	Letecká doprava	
63.3	Cestovní kanceláře, průvodcovská činnost	
64.2	Telekomunikace	
70	Činnosti v oblasti nemovitostí (nákup, prodej, pronájem, správa, realitní agentury)	
73.1	Výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd	
74.1	Právní, daňové a podnikatelské poradenství; Účetnictví a jeho revize; Výzkum trhu a veřejného mínění; Správa cenných papírů	
74.2	Architektonické a inženýrské poradenství a podobné technické služby	
75	Veřejná správa; Obrana; Povinné sociální pojištění (kromě protipožární ochrany a ostatních záchranářských prací)	
75.25)		
80	Školství	
85.1	Zdravotnictví	
85.3	Sociální činnosti	
91	Činnosti organizací společenských	

92.2	Provoz rozhlasu a televize	

22.1	Vydavatelské činnosti	2,8
65	Peněžnictví	
66	Pojišřovnictví kromě povinného sociálního zabezpečení	
67	Činnosti související s úvěry a pojišřovnictvím	
72	Zpracování dat a související činnosti (poradenská činnost, opravy, databanky aj.)	
73.2	Výzkum a vývoj v oblasti humanitních, společenských věd a nauk o literatuře	
74.4	Reklamní činnosti	
74.81	Fotografické služby	
92.1	Výroba, půjčování a distribuce filmů a videa	
92.5	Činnosti knihoven, veřejných archivů (kromě muzeí a jiných kulturních zařízení (kromě 92.53)	
92.53)	činnosti botanických a zoologických zahrad a přírodních rezervací)	
93.02	Kadeřnické a jiné služby pro ošetření těla (manikura, pedikura, kosmetické úkony)	

	Činnosti nezařazené do jiných sazbových skupin (s výjimkou skupiny "Ostatní ekonomické činnosti"), ve kterých se zejména pracuje s výbušninami, radioaktivními látkami, radonem, infekčním materiálem, jedy, činnosti ve velkých výškách nebo hloubkách	10,5

	Ostatní ekonomické činnosti	5,6

Minimální pojistné za kalendářní čtvrtletí je 100 Kč.

Členění ekonomických činností bylo převzato z Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) zpracované Českým statistickým úřadem.

Vybraná ustanovení novel ČI.II zákona č. 487/2001 Sb. Přechodné ustanovení

Pokud bylo na pojistném za 1. čtvrtletí roku 2002 zapláceno přede dnem 1. ledna 2002 méně, než je stanoveno touto vyhláškou, zaměstnavatel pojistné doplatí do 31. ledna 2002 do výše stanovené v čl. I; bylo-li toto pojistné zapláceno v částce vyšší, než je výše pojistného za 1. čtvrtletí roku 2002 stanovená podle čl. I, pojišřovna zaměstnavateli přeplatek bez zbytečného odkladu vrátí.

- 1) § 8 a 205d zákoníku práce.
- 3) § 190 a násl. zákoníku práce.
- 4) § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.
- 5) § 8 odst. 1 zákona ČNR č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví.